

GÜMRÜK VE DIŞ TİCARET ÇALIŞMA GRUBU 6. TOPLANTISI

Gümrük ve Dış Ticaret Çalışma Grubu'nun 6. Toplantısı, 30 Mayıs 2023 tarihinde Ticaret Bakanlığı başkanlığında çevrimiçi olarak gerçekleştirilmiştir. Sekreteryaya ve Eş Başkan tarafından gerçekleştirilen açılış konuşmalarının akabinde eylemler bazında gelişmeler ele alınmıştır.

9 Numaralı Eylem: Bağlayıcı menşe bilgisi ve bağlayıcı kıymet bilgisi hayata geçirilecektir. Bağlayıcı bilgi taleplerinin yaygınlaştırılması amacıyla ticaret erbabına dönemsel bilgilendirme faaliyetleri yürütülecektir.

Bağlayıcı Menşe Bilgisi'ne ilişkin olarak Ticaret Bakanlığı tarafından, çalışmaların COVID-19 pandemisi sebebiyle aksadığı, mevcut durumda çalışma yapılması gereken alanların fazlalığı nedeniyle eylemin 2019-2023 yılı Strateji Belgesi çerçevesinde tamamlanmasının mümkün olmadığı vurgulanarak, eylemin bir sonraki Strateji Belgesi'nde tekrar yer almasının yararlı olacağı dile getirilmiştir.

Sekreteryaya tarafından, Bağlayıcı Kıymet Bilgisi'ne ilişkin hazırlanan raporun Komite üyeleri ile paylaşıldığı vurgulanmıştır. Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD) tarafından, Avrupa Birliği üyesi ülkeler ile Serbest Ticaret Anlaşması (STA) yapılmış ülkelerde bulunan dernekler aracılığıyla bilgi edinme çalışması başlattıkları vurgulanmıştır.

Ticaret Bakanlığı tarafından, konuya dair Avrupa Komisyonu'nun Gümrük Kodu Komitesi (GKK) kapsamında yapılan çalışmaların takibinin devam ettiği bildirilerek, Bağlayıcı Kıymet Bilgisi'nin ilişkin Avrupa Birliği'nin gümrük mevzuatı içinde yer almadığı ancak taslak mevzuat çalışmalarının devam ettiği, konuya dair bilgi ve iletişim teknolojisi (BİT) altyapısının 2026 yılında tamamlanmasının öngörüldüğü dile getirilmiştir. Hem ülkemizde hem de Avrupa Birliği'nde Bağlayıcı Kıymet Bilgisi'nin uygulanmasına dair temel sorunun, söz konusu bilginin kapsamı olduğu aktarılmıştır. Ticaret Bakanlığı tarafından ayrıca Bağlayıcı Kıymet Bilgisi'nin en iyi uygulama örneklerinin çalışılmasında fayda olduğu belirtilmiştir.

13 Numaralı Eylem: Dış ticaret ve gümrük işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen belgeler ve verilen hizmetlerle ilgili alınan ücret ve harçlar hakkında, yapılmış çalışmaları da dikkate alan bir durum tespiti yapılacaktır. Kullanılan belgelerin envanterinin çıkarılması akabinde, bunlardan gereksiz olanlar tespit edilerek kaldırılmaları için ayrı bir çalışma da başlatılacaktır.

Sekreteryaya tarafından, konuya ilişkin olarak çalışmaların Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği koordinasyonunda Komite özel sektör üyelerinin görüşleri çerçevesinde hazırlanan envanter kapsamında bir Alt Çalışma Grubu marifetiyle gerçekleştirilmesi konusunda mutabık kalındığı ve söz konusu grubun bugüne kadar 4 kez bir araya geldiği aktarılmıştır. Toplantılarda genel itibarıyla, belgelerin elektronik ortama alınmasının önemine işaret edildiği ve belirli belgelerin ücretlerinin ticaret maliyetlerini yükselttiğinin vurgulandığı belirtilmiştir. 11 Mayıs 2023 tarihinde gerçekleştirilen 4. Toplantıda, Tarım ve Orman Bakanlığı, Gelir İdaresi

Başkanlığı ve Türk Standartları Enstitüsü tarafından ithalatla düzenlenene belgelere dair fikir teatisinde bulunulmasıyla, envanter üzerindeki çalışmaların tamamlandığı bildirilmiştir. Toplantı sonucu olarak, Sekretarya tarafından söz konusu envanterin alınan görüşlerle güncellenmesi ve belge düzenleyicisi kamu kurum ve kuruluşlarının resmi görüşlerinin alınması konusunda mutabık kalındığı ifade edilmiştir.

14 Numaralı Eylem: Dış ticaret sürecinde uygulanan mevzuatın ihlal edilmesine ve cezalara ilişkin özel sektör tarafından Komiteye yıllık rapor sunulacaktır.

Konuya dair gelişmelerin Teknik Komite’de tekrar değerlendirileceği belirtilmiştir.

17 Numaralı Eylem: Sınır kapısında kontrolü yapılması gereken ürünlerin ithalatında ön bildirim uygulamasının sınırlı kalması sebebiyle gerekli yasal ve teknik altyapı düzenlemeleri yapılacaktır.

Eylem maddesine ilişkin olarak daha önce Tarım ve Orman Bakanlığı temsilcilerince yapılan açıklamalarda sistemin hayvan ve hayvansal ürünler çerçevesinde uygulamasının bulunduğu ve elektronik sistemler kapsamında gerçekleştirildiğı ancak zirai karantina ile bitkisel ürünlere ilişkin olarak altyapı ve cihaz yetersizlikleri sebebiyle sıkıntılarla karşılaşıldığı bildirilmiştir.

Toplantıda, Tarım ve Orman Bakanlığı’nca, Bitki Karantinası Yönetmeliğı’nin ithalat kontrolü başlıklı 7. Maddesinin "İthalatçılar ya da kanuni temsilcileri yakın bir zamanda gelecek bitki, bitkisel ürün ve diğer maddelerin ithalini, önceden ilgili müdürlüklere bildireceklerdir. Bu bildirim deniz yoluyla nakliyatla sevkıyatın gelişinden en az 24 saat önce; hava yoluyla nakliyatla sevkıyatın gelişinden en az 4 saat önce; kara yoluyla nakliyatla ise sevkıyatın gelişinden en az 12 saat önce verilir." şeklinde düzenlendiğı aktarılmış; sürelele uyulması konusunda kendilerine intikal eden bir aksama olmadığı bildirilmiştir. Ayrıca, Hayvan Bilgi Sistemi’nde mevcut durumda işlemlerin gerçekleştirildiğı belirtilerek sürelele uyulması konusunda ticaret erbabının bilgilendirilmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

Uluslararası Nakliyeciler Derneğı (UND) tarafından, bitkisel kontroller konusunda sınır kapısına gelmeden önce gerekli bildirimler yapılmasına rağmen gerekli denetmenlere ulaşılması konusunda yaşanan sıkıntıların araçların beklemesine yol açabildiğı bildirilmiştir.

18 Numaralı Eylem: Kamu alacaklarının 7/24 sistematığında elektronik olarak tahsil edilmesini teminen iyileştirmeler yapılacak; kara hudut kapılarında yükümlülerden tahsil edilmesi gereken kamu alacaklarının, banka kartı ve kredi kartı yoluyla da tahsil edilebilmesi sağlanacaktır.

Konuya ilişkin Ticaret Bakanlığı tarafından eylem maddesinin tamamlandığına dair açıklama yapılmıştır.

Bununla beraber, UND tarafından Sarp Sınır Kapısı’nda POS dağıtım işlemlerinin tamamlandığı ancak henüz kullanılmaya başlanmadığı bildirilmiş ve konunun Gümrük ve Dış Ticaret Bölge Müdürlükleri nezdinde gerçekleştirilen farkındalık toplantılarında görüşülmesinde yarar olduğu bildirilmiştir. Eylemin tamamlandığı hususunun UND’nin talebi ile birlikte Teknik Komite ve Genel Kurul gündemine sunulması kararlaştırılmıştır.

21 Numaralı Eylem: Sonradan kontrol uygulaması ile ilgili olarak, 2020 yılı sonuna kadar en iyi ülke uygulamalarından yararlanmak amacıyla inceleme ziyaretlerinden veya Dünya Gümrük Örgütü dokümanlarından faydalanılarak bir değerlendirme yapılacak ve Komite ile paylaşılacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından sonradan kontrol kapasite artırımına ilişkin projeler yürütüldüğü, Finlandiya ve Macaristan'a çalışma ziyaretleri düzenlendiği ve veri madenciliği, yapay zeka ve Büyük Veri konuları ile ileri iş analitiği kapsamında çalışmaların ilerletildiği; bu çerçevede söz konusu eylem maddesinin tamamlandığı bilgisi paylaşılmıştır.

24 Numaralı Eylem: Yetkilendirilmiş yükümlü statüsü kapsamında, nakliyecilerin sınır geçiş noktalarında öncelikli geçiş hakkı kullanabilmeleri için gerekli altyapı çalışmaları yaygınlaştırılacaktır.

Konuya ilişkin olarak Ticaret Bakanlığı tarafından, YYS'nin genişletilmesine yönelik bir çalışma bulunmadığı aktarılmış; UND tarafından da ilgili maddenin kaldırılması gerektiği bildirilmiştir.

Teklifin sahipleri arasında yer alan Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) toplantıda hazır bulunmaması sebebiyle, görüşlerinin alınmasının ardından konunun Teknik Komite gündemine getirilmesi kararlaştırılmıştır.

25 Numaralı Eylem: Yetkilendirilmiş yükümlü uygulamasının, sadece gümrük alanında sınırlı kalmayıp ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşları mevzuat ve uygulamalarında da yer alması amacıyla ilgili kamu kurumu ve kuruluşlarınca gerekli mevzuat ve altyapı çalışmaları yapılacaktır.

Eylem maddesine ilişkin olarak, Türk Dış Ticaret Derneği (TURKTRADE) eliyle özel sektörün görüşlerini içeren bir çalışma gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, Yetkilendirilmiş Yükümlü (YY) sistemi kapsamında özel sektör tarafından aksadığı düşünülen işlemler ve gümrük idaresi tarafından yürütülen işlemler dışında kalan gümrük işlemleri (dahilde işleme, ürün güvenliği ve denetimi, vs.) kapsamında getirilen görüşler iletilmiştir.

7 Aralık 2022 tarihinde çevrimiçi olarak Komite üyeleri çerçevesinde Yetkilendirilmiş Yükümlü Çalıştayı gerçekleştirilmiş ve ülkemizdeki YY sisteminin mevzuat ve saha uygulamalarına dair bilgi paylaşımında bulunulmuş ve uluslararası örnekler tanıtılmıştır. İkinci bir çalıştayı, uluslararası katılımcılarla birlikte, Temmuz ayı içinde gerçekleştirileceği bilgisi Sekretarya tarafından paylaşılmıştır.

TURKTRADE temsilcisi tarafından konuya dair her türlü katkıyı vermeye hazır oldukları bilgisi paylaşılmıştır.

35 Numaralı Eylem: Tek Pencere Sisteminin, ilgili kurumlarca Türkiye Gümrük Bölgesine girişte yapılacak kontrolleri içeren Faz1, gümrük beyannamesinin tescil işlemi öncesinde yapılacak kontrolleri içeren Faz2 ve gümrük yükümlülüğünün sona ermesinden sonra yapılacak kontrolleri içeren Faz3 aşamalarının tüm paydaş kurumlara yaygınlaştırılması için ithalat, ihracat ve transit işlemlerinde istenilen tevsik edici belgeler ile ilgili diğer belgelerin Tek Pencere Sistemine entegre

edilmesine yönelik olarak tespit çalışması yapılarak paydaş kurumlarla koordinasyon sağlanacaktır.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından, eylem maddesinin lafzında basitleştirilmeye gidilmesi gerektiği aktarılmıştır. Toplantıda, yazıma ilişkin önerinin Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanması yönünde karar alınmıştır.

42 Numaralı Eylem: Dahilde İşleme Rejimi uygulamalarının geliştirilmesi adına DİR Otomasyon sistemi güncellenecektir.

Ticaret Bakanlığı tarafından getirilen açıklamalar ışığında, Destek Yönetim Sistemi'nde gerekli iyileştirmelerin gerçekleştirildiği, bu sebeple söz konusu eylemin tamamlandığı aktarılmıştır.

TURKTRADE temsilcisi tarafından Dahilde İşleme İzni belgesine ilişkin bir elektronikleştirme çalışmalarının bu sürece dahil olup olmadığı konusunda bilgi talep edilmiştir. Ticaret Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalarda, söz konusu iznin elektronikleştirilmesine dair çalışmalara başlandığı bildirilmiştir.

47 Numaralı Eylem: Gümrük işlemlerine ilişkin ticaret erbabı tarafından yapılan itirazlar ile ilgili uygulamada yaşanan sorunlar Ticaret Bakanlığına raporlanacaktır.

Sekretarya tarafından, İtiraz ve İzahat Alt Çalışma Grubu'nun 11 Nisan 2023 tarihinde toplandığı bildirilmiştir. Alt Çalışma Grubu'nun çıktısı olarak öne çıkan hususlardan biri olan *"...Elektronik sistem ile bilgi paylaşımı ve şeffaflığın sağlanması, daha önce alınan kararların burada yer alması ve mükellef için rehberi niteliği taşıması..."* konusunda Ticaret Bakanlığı tarafından konunun bir veri bankası olarak planlanmadığı, daha ziyade bir rehber olarak şekillendirileceği bilgisi paylaşılmıştır.

48 Numaralı Eylem: Varış öncesi beyan sisteminin karayolu taşımacılığına uygulanabilirliği hususunda bir çalışma gerçekleştirilecektir.

Ticaret Bakanlığı tarafından paylaşılan bilgide, sistemin mevcut olarak havayolu ve karayolu taşımacılığında kullanıldığı belirtilmiş, sistemin demiryolu taşımacılığına genişletilmesi hususunda çalışmaların başladığı, ancak, temsilci tarafından karayolu taşımacılığına ilişkin çalışmaların olmadığı bildirilmiştir.

50 Numaralı Eylem: Gümrük idareleri dışında kalan ve gümrük işlemlerinden sorumlu kamu kurum ve kuruluşlarının 7/24 esasına göre çalışmaları temin edilecektir.

Ticaret Bakanlığı tarafından paylaşılan bilgiler çerçevesinde, Tarım ve Orman Bakanlığı nezdinde Ardahan'da Çıldır/Aktaş Zirai Karantina Müdürlüğü tesis edilmesi konusunda altyapı gereksinimlerinin tamamlandığı; Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı personelinin birçok ilde 7/24 çalışması için gerekli personel atamasının ilgili Bakanlıkça yapıldığı ve Bölge Müdürlükleri nezdinde fiziksel altyapı gereksinimlerinin karşılandığı dile getirilmiştir.

51 Numaralı Eylem: Gerek mahrecine iade edilen, gerek geri gelen eşyaya ilişkin tasfiye ve gümrüğe terk işlemleri gözden geçirilerek sistemsal iyileştirmeler yapılacaktır.

TİCARETİN KOLAYLAŞTIRILMASI KOORDİNASYON
KOMİTESİ

Eylem maddesine ilişkin olarak, Eş Başkan tarafından Hazine ve Maliye Bakanlığı ile çalışmaların devam ettiği, eylemin tamamlanmış sayılabileceği ve bu nedenle eylemin kaldırılabilceği bildirilmiştir.

Ticaret Bakanlığı temsilcisi tarafından, 40 ve 51 numaralı eylemlerin benzer olması nedeniyle bu eylemin kaldırılabilceği, tasfiye süreçlerinin ayrı bir işlem olduğu, eyleme ilişkin işlemlerin Tek Pencere Sistemine taşınması nedeniyle eylemin büyük oranda tamamlandığı ifade edilmiştir.

Uluslararası Taşımacılık ve Lojistik Hizmet Üretenleri Derneği (UTİKAD) temsilcisi tarafından, teminatla salıverme düzenlemesinin yapıldığı, bu kapsamda 40. eylemin tamamlanmış olmakla beraber bazı müşavir dernekleri temsilcilerinin çekinceleri nedeniyle bu eylemin korunduğu aktarılmıştır. STK'lar tarafından ilave düzenlemeler getirilmesi akabinde eylemin açıklama bölümünün düzenlenmesi ve ona göre aksiyon alınmasında fayda görüldüğü vurgulanmıştır.

53 Numaralı Eylem: Piyasa gözetimi ve denetimi faaliyetlerinin daha etkin yürütülmesi amacıyla Piyasa Gözetimi ve Denetimi Kurumunun tesisine ve faaliyete geçmesine yönelik çalışmalara katkı sağlanacaktır.

Ticaret Bakanlığı Ürün Güvenliği ve Denetimi Genel Müdürlüğü mevcut durumda eylemin uygulanması imkanı bulunmadığı aktararak, eylem maddesinin çıkarılması yönündeki görüşleri dile getirilmiştir.